NECESITATEA ÎNFIINŢĂRII MUZEULUI DE ARTĂ ÎN TÂRGOVIŞTE

MONICA SÂNGEORZEAN

Complexul Muzeal Naţional „Curtea Domnească“ deţine, printre alte categorii de bunuri mobile şi un fond de artă plastică şi decorativă care, în perioada 1990-1996, s-a îmbogăţit substanţial cu aproape patru sute de lucrări de pictură, grafică, sculptură, mobilier şi tapiserie.

Anul 1990 a însemnat un reviriment, o perioadă fecundă, instituţiei noastre fiindu-i atribuită o sumă destinată achiziţiilor. S-au urmărit ofertele primite, frecventând totodată colecţionari cunoscuţi, sau descendenţi ai unor artişti: familia Petraşcu şi aceea a lui Bob Bulgaru, care au oferit lucrări de mare interes. O atenţie majoră a fost acordată şi creaţiei contemporane, în limita fondului alocat.

În câteva luni a fost posibilă achiziţionarea mai multor lucrări de calitate, care pot fi considerate nucleul unui Muzeu de Artă, îndeosebi pentru perioada interbelică, acestora adăugându-li-se lucrările existente: aproape o sută de lucrări de excepţie, multe de factură academică, reprezentative pentru secolul al XIX-lea, de autori români şi străini, precum şi câţiva artişti din prima jumătate a secolului XX.

Ideea unui muzeu de artă în Târgovişte a fost avansată încă din anul 1986, în acest scop fiind desemnată clădirea fostei Prefecturi, construită în 1895 de echipa antreprenorului italian Baldassar Vignòssa Giovanni (pictura interioară făcută de Giovanni Battista Del'Basso), în stil neoclasic eclectic – ca şi multe alte clădiri rămase din acel sfârşit de veac, bijuterii ale oraşului executate de meşteri italieni. Clădirea necesită, însă, restaurări de proporţii, pertinente, pentru a fi salvate şi refăcute pictura şi stucatura interioară, în prezent fiind posibilă folosinţa – parţială – doar a parterului pentru expoziţii temporare de artă, restrânse.

Iniţial s-a dorit aici configurarea unui muzeu cu tematică militantă, ceea ce

ar fi îngreunat dialogul dintre lucrări şi stilul decoraţiei; un muzeu hibrid, cu compoziţii fortuite, subscrise acelei conjuncturi de dirijare a creaţiei.

Pe lângă pânze semnate Nicolae Grigorescu, s-au achiziţionat lucrări de: Nicolae Tonitza – două portrete de copii; Theodor Pallady[1]: 2 uleiuri şi 22 grafică; Gheorghe Petraşcu[2] (30): grafică, reprezentând scene executate la Târgovişte, legate de casa-atelier, ce permit înviorarea expunerii în acel spaţiu, dar şi imagini din străinătate[3]; Iosif Iser; Jean Al. Steriadi; Camil Ressu; Lucian Grigorescu; Marius Bunescu; Yorgulescu – Yor; Paul Miracovici; Corneliu Mihăilescu; Magdalena Rădulescu; Horia Damian; Henri Catargi; Lucia Cosmescu; Sabin Popp; Lucia Dem. Bălăcescu; Elena Popcea; Gheorghe Vânatoru; Ionescu Sin; Al. Jiquidi; Kimon Loghi; Matiss Teutsch.

Anumiţi autori sunt mai bine reprezentaţi cu două lucrări, unii cu patru sau chiar opt. Având în vedere că deseori primează grafica, notabilă pentru creaţia fiecărui artist, toate aceste mari valori merită a fi puse în circuit muzeistic cât mai curând, în special într-un adru atotcuprinzător.

Gestul artistic şi al artistului au devenit mai spontane şi mai generoase după 1990: o largheţe în a defini expoziţii, fără constrângeri; contactul cu arta străină contemporană care a poposit în sălile expoziţionale din Târgovişte; o deschidere care i-a îndemnat pe unii artişti de prin aceste locuri să-şi revadă spaţiile natale într-un context de bun augur.

Astfel, Constantin Udroiu, stabilit în Italia, destul de cunoscut şi bine cotat, a reunit mai multe lucrări de grafică într-o expoziţie deschisă omagial de către CNMCDT, dăruind dintre acestea 85 de lucrări muzeului.

Pictoriţa Ana Emilia Apostolescu, a cărei expoziţie retrospectivă a avut loc la Muzeul de Artă în 1993, a oferit o interesantă interpretare abstractă a temei Curţii domneşti.

Donaţiile constituie o altă sursă benefică de îmbogăţire a patrimoniului artistic.

Mariana Petraşcu, fiica marelui artist, după o absenţă de ani de zile, a început să frecventeze din nou Târgoviştea şi „Casa-atelier“, cu sugestii de îmbogăţire a expunerii, oferind material documentar şi unele obiecte ale pictorului, iar după dispariţia sa, în 1995, nepoţii – Dan Petraşcu şi soţia – ne-au donat mobilier şi obiecte memoriale, legate de numele lui Gheorghe Petraşcu.

S-au achiziţionat lucrări de Bob Bulgaru de la Maria Moldoveanu[4] (20 desene), iar în 1993, cu ocazia expoziţiei „Bob Bulgaru, pictor şi desenator“, Elena

Moldoveanu[5] a donat muzeului şapte lucrări ale unchiului său şi un valoros fond documentar, compus din albume, fotografii, note şi recenzii privind ascensiunea acestui tânăr talent, precum şi alte nouă compoziţii care au fost achiziţionate de la d-sa.

Recent, Sara Stark a donat portretul soţului său, Alexandru Stark, copil, executat de Bob Bulgaru.

Cu ocazia centenarului Vasile Blendea[6], Constantin Vasiliu a dăruit muzeului bustul tatălui său[7], lucrat de remarcabilul pictor şi sculptor. De la acelaşi plenar artist există lucrările de sculptură aflate în custodia instituţiei noastre. Dacă problema casei Angela Georgescu se va rezolva în manieră optimă, această zestre artistică purtând semnătura lui Vasile Blendea8 ar rămâne Târgoviştei.

Lucrări de Albert Cristache, artist amator şi totuşi abil desenator, stabilit în Elveţia, ne-au parvenit prin soţia sa, Madeleine Becq şi, curând, de la expoziţia sugestivă a Elenei Iliescu, „Toposul sacrul", muzeul a primit câteva portrete de voievozi.

Aria donaţiilor este mai cuprinzătoare, însă; în varianta existenţei unui Muzeu de Artă, cu certitudine şi alte persoane se vor gândi în această direcţie, cum s-a întâmplat cu Adela Brana, soţia pictorului Nicolae Brana, care a dat muzeului 95 de lucrări de pictură, interesante aspecte din viaţa satului ardelean, din ciclul „Chipuri din sat", precum şi inspiratele ilustraţii grafice ale „Mioriţei".

Arta contemporană existentă, înviorată de noutatea lucrărilor achiziţionate de la pictorul Sorin Ilfoveanu, îşi urmează şirul şi prin donaţia Mariei Lungu, cuprinzând 27 de lucrări ale soţului, pictorul Ion Neagu.

De câţiva ani Târgoviştea începe să fie cunoscută nu numai ca veche cetate de scaun, ci şi ca reşedinţă ospitalieră a unor manifestări culturale prestigioase: teatru, muzică, arte plastice, la acest capitol înscriindu-se „Bienala Gh. Petraşcu", aflată acum la a treia ediţie. Bienala-concurs are dublul rol: de a facilita oraşului contactele cu noile creaţii plastice din ţară – şi de a permite muzeului să intre în posesia lucrărilor premiate. Astfel, de la primele două bienale s-au obţinut 12 lucrări de pictură şi sculptură. Interesul tot mai mare al artiştilor plastici din marile oraşe ale ţării pentru acest concurs, a făcut ca în acest an să se obţină 13 dintre lucrările premiate.

Din cele expuse am dorit să convingem că un oraş ca Târgovişte, cu multiple valenţe, trebuie să posede un muzeu – o clădire cu destinaţie bine stabilită pentru a scoate la iveală opere cu care s-ar mândri orice alt oraş şi care ar constitui un

punct de mare interes – un patrimoniu bogat, poate, în comparaţie cu alte colecţii – care în prezent funcţionează sporadic.

NOTE

1. „Portret Marion Pallady“; „Portret Yvonne Cousin“; „Femei cântând la pian“; „Portretul prinţului Racoviţă“ (soţul lui Marion)
2. „Pe terasă“; „Coborând scările“l „Chitarista“
3. „Vitré“; „Puntea Aleantra – Toledo“
4. Sora pictorului Bob Bulgaru
5. Nepoata, prin alianţă, a lui Bob Bulgaru
6. În 1995
7. Publicistul Jean Vasiliu
8. Pictură; grafică; schiţe pentru pictură religioasă

LA NÉCESSITÉ DE LA FONDATION D'UN MUSÉE D'ART PLASTIQUE À TÂRGOVISTE

– Résumé –

La collection d'art plastique de L'Ensemble national de musées „La Cour princière“ de Târgovişte s'est enrichie, le dernier temps avec des oeuvres appartenant aux grands maîtres de la peinture roumaine: Gh. Petraşcu, Nicolae Grigorescu, Theodor Pallady, Nicolae Tonitza, Yorgulescu-Yor, Kimon Loghi, Lucia Cosmescu, Lucia Dem. Bălăcescu, Paul Miracovici, Horia Damian, Jean Al. Steriadi, Camil Ressu, Iosif Iser, Matiss Teutsch.

Ajoutés à celles qui existent déjà, ces valeurs nécessitent un espace propre pour des exposition. Tout cela serait à l'avantage de la ville, qui est fière avec un tel patrimoine artistique.

On propose la restauration de l'imeuble de l'ancienne préfecture et l'emplacement ici, dans cet espace, d'un musée d'art à Târgovişte.